

om ganske kan henholde mig til den ærede Ordførers Udtalelser. Jeg skal kun gøre ét Par Bemærkninger vedrørende Samraadene.

Maa jeg først med Hensyn til Spørgsmaalet om Borgmesterjorderne sige, at det ærede Medlem for Sorø Amts 1ste Valgkreds (Zahle) har Ret i, at jeg paa den Foranledning, der blev givet mig ved Samraadet i Finansudvalget, har taget denne Sag op til Undersøgelse. Det vilde blive for vidtløftigt i Dag at komme ind paa alle de Resultater, som denne Undersøgelse allerede har givet. Jeg skal kun sige, at Spørgsmaalet viser sig at være væsentlig mindre end vistnok oprindeligt antaget, idet der tidligere angaaende dette Forhold er foretaget Undersøgelser, til hvilke man i alt væsentligt kan henholde sig. For de allerfleste af disse Jorders Vedkommende er der ikke Tvivl med Hensyn til Ejendomsretten. En første Gruppe er de Jorder, hvor Ejendomsretten aldeles uomtvistelig har været Statens, og hvor denne derfor ogsaa i stort Omfang har disponeret ved Bortsalg eller, for de Jorders Vedkommende, der endnu ikke er bortsolgt, ved Bortlejning eller Bortforpagtning. For denne Gruppens Vedkommende er Statens Ejendomsret saa uomtvistet, at der ikke kan være Tale om at røre ved den. En anden Gruppe er de Jorder, hvortil Kommunerne uomtvistelig har Ejendomsretten. Disse Jorder er overladt til Kommunerne, som svarer 4 pCt. af Jordens Vurderingsværdi til Staten som Vederlag for Statsembedsmændenes Udførelse af kommunale Forretninger. I det Øjeblik disse Statsembedsmænd ikke mere udfører de paagældende kommunale Forretninger, vil denne 4 pCt.s Ydelse fra Kommunerne til Statskassen bortfalde.

Derimod fremkommer der Vanskeligheder ved den tredje Gruppe af Jorder, dem, som man oprindeligt kaldte de omtvistede Jorder. De Undersøgelser, der i saa Henseende er foretaget, fandt Sted som Forarbejder til Loven af 1. April 1889, og for denne Gruppens Vedkommende er der naaet Forstaaelse med de paagældende Kommuner, saa vidt jeg erindrer, i 5 Tilfælde. I 2 Tilfælde er Forstaaelsen gaaet i den Retning, at Kommunerne erkender, at Staten har Ejendomsretten. For 2 Kommuner Vedkommende, Roskilde og Stege, er der opnaaet Klarhed for nogle Dele af disse Jorder, men for største Delens Vedkommende henhører de til de omtvistede. For 7 Kommuner Vedkommende er Spørgsmaalet i høj Grad baade omtvi-

stet og omtvisteligt, nemlig Stubbekøbing, Faaborg, Bogense, Horsens, Grenaa, Æbeltoft og Hobro. Paa nærværende Tidspunkt skal jeg ikke udtale mig om, hvorledes den endelige Ordning kan tænkes at blive. Jeg er betænkt paa ikke alene nu at føre disse Undersøgelser til Ende, men ogsaa at træde i Forhandling med Indenrigsministeriet, angaaende hvilken Maade man helst bør tænke sig Sagen ordnet paa; thi det er klart, at der bør træffes en Ordning, inden Loven om folkevalgte Borgmestre forlader Rigsdagen. Men der er, som sagt, den store Vanskelighed, at for disse 7 Kommuner Vedkommende har det ikke været muligt, selv ved den mest grundige Undersøgelse, at komme tilbage til Forholdets historiske Oprindelse, og det har derfor heller ikke været muligt at udrede Retsforholdet. Man kan sige, at det bør afgøres af Domstolene, og det er naturligvis i Teorien rigtigt. Men jeg tror, man i Praksis vil støde paa de samme Vanskeligheder, som Administrationen er stødt paa. Domstolene vil ikke være klogere paa dette Spørgsmaal, end Administrationen har været. Der er foretaget indgaaende Arkivundersøgelser og lignende, og jeg tror, det for nærværende Tid er umuligt at udrede Forholdet. Domstolene vil derfor rimeligvis komme i meget stor Forlegenhed ved at skulle fælde en Retskendelse, og jeg tror, det for disse Jorders Vedkommende vil være rigtigere at naa til en Afgørelse ved Lov. Man skal naturligvis forinden ved Forhandling se at naa til en mindelig Overenskomst, som det ogsaa var blevet forudsat ved de Forhandlinger, der gik forud for Loven af 1889, men skulde dette ikke være muligt, maa man gøre med denne som med andre gordiske Knuder: hugge den over, og er Kommunerne ikke tilfredse med den Maade, hvorpaa Lovgivningsmagten hugger Knuden over, kan de jo altid rekrurere til Domstolene. Men jeg gør opmærksom paa, at de samme Vanskeligheder, som har mødt Administrationen, vil ogsaa møde Domstolene, nemlig at de historiske Kilder svigter. Men, som sagt, der skal blive tilstillet Finansudvalget en Beretning om Sagen, som kan optages i Udvalgets Betænkning, hvis Udvalget maatte ønske det, og jeg skal vedblivende have min Opmærksomhed henvendt paa Sagen, saaledes at vi kan søge at komme til en Ordning i rette Tid.

Det andet Spørgsmaal angaar Arbejdsmandene ved 5-Kilo-Postklareringen eller „Tipundsposten“, som den alminde-